POZIV

matica hrvatska

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

na filološki kolokvij i predstavljanje monografije:

Zvonko Pandžić

MARULIĆ, AUGUSTIN I DANTE

Simpozij etike, poetike i hermeneutike

Matica hrvatska 2026.

Hrvatski državni arhiv, Trg Marka Marulića 21, Zagreb
11. studenoga 2026., 14.00
Moderira: Snježana Šetka (Matica hrvatska Split)

PROGRAM

»Ma qui la morta poesì resurga«
Ipak, ovdje uskrisuje poezija mrtva.
Dante, *Purgatorio* I, 7

»I manoscritti, molto più che i libri,
non sono cose, ma persone«.
Giuseppe Billanovich (1953.)

Razgledanje crteža, minijatura i nota Marka Marulića i oca mu Nikole (14.00)

Uvodne riječi organizatorâ (14.30)
Dinko Čutura, ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva (Zagreb)
Damir Zorić, predsjednik Matice hrvatske (Zagreb)

Izlaganja:

Zvonko Pandžić (Mala Duba / Würzburg):

U ZAGREBAČKIM ŠKRINJAMA
O zamračenim zbirkama Marulićeve hrvatske poezije i otkriću njegovih inkunabula u Metropolitanskoj knjižnici Zagrebačke nadbiskupije

Krešimir Šimić (Filozofski fakultet Osijek):
PANDŽIĆEV ›NOVI‹ MARULIĆ

Domagoj Runje (Katolički bogoslovni fakultet Split):
BIBLIJSKI CITATI U »TRANSITU SVETOGA JEROLIMA« (1508.)

Razgovor ugodni

Marko Marulić (1450–1524), pjesnik, slikar, muzikolog, pravnik i teolog, jest istinski genij hrvatskih ranonovovjekovnih narodnojezičnih i umjetničkih početaka. Oporučio je 14. lipnja 1521. prijateljima samo nekoliko knjiga svoje bogate biblioteke, a sve druge odredio za prodaju u korist sirotinje. »Mnoge hrvatske rukopise« poklonio je i prije i tada svojoj rođenoj sestri Biri (Elviri). *Zvonko Pandžić*, hrvatski filozof, klasični filolog i njemački profesor, tragao je za tim rukopisima po Europi od 2005. do danas. Otkrio je mnoge od njih te filološkom metodom dokazao da su najvećim dijelom Marulićevi (jedan kodeks je i njegov autograf), uspoređujući izvorne signature hrvatske rukopisne zbirke (22 kodeksa) rasprodane 1825. na dražbi kod Sotheby's u Londonu. Zbirka potječe iz Samostana sv. Marije u Zadru. Benediktinka je u Splitu bila i Marulićeva sestra Bira, a njegovi hrvatski prijevodi služili su kao *lectio divina* u samostanima u Splitu, Trogiru i Zadru. Na temelju Sothebyjevih (pre)prodajnih kataloga iz 20. stoljeća Pandžić je pronašao imena kupaca. Danas se ti hrvatski kodeksi nalaze u British Library (London), Laurenzijani (Firenca), u jednoj knjižnici u Beču i u NSK u Zagrebu. Prve spozaje o njima objavio je u knjizi *Nepoznata proza Marka Marulića* (2009). Potom je u samostanskim knjižnicama uzduž Jadrana identificirao velik broj Marulićevih inkunabula, a nedavno je otkrio i 20 posve nepoznatih u Metropolitanskoj knjižnici Zagrebačke nadbiskupije. Sadrže tisuće marginalija i interlinearnih bilježaka, s nekoliko pripisa i jednom novootkrivenom Marulićevom pjesmom. Time je danas restituiran veći dio Marulićeve biblioteke. Čitajući marginalije istraživač je prepoznao izvore nekih stihova *Judite* i ine Marulićeve poezije. Danteova *Božanstvena komedija* bila je glavni koncepcijski uzor *Judite* što je pokazalo Pandžićevo jubilarno polumilenijsko i prvo kritičko izdanje (1521–2021). Štoviše, Marulić je Juditu tiskao 13. kolovoza 1521., posve svjesno uoči 200. obljetnice Danteove smrti (14. rujna 1321.). U novoj knjizi *Marulić, Augustin i Dante* (2026) autor prepoznaje prema danteovskoj i petrarkističkoj topici mnoge anonimne hrvatske pjesame kao Marulićeve, a neke i objavljuje. U HDA će biti izložene minijature i crteži Marka Marulića i oca mu Nikole, tako i portret Ovidija odnosno autoportret samoga Marulića (1489.). To je jedini autonomni portret hrvatske renesanse naslikan rukom hrvatskoga slikara. Zainteresirani mogu razgledati i najstariji hrvatski glazbeni traktat, napisan koncem 15. stoljeća. Pandžić ga je otkrio u Marulićevu rukopisnom trebniku (*diurnellus* iz njegove oporuke). Čuva se u Franjevačkoj knjižnici na otočiću Košljunu.



ZVONKO PANDŽIĆ

MARULIĆ, AUGUSTIN I DANTE

Simpozij etike, poetike i hermeneutike



matica hrvatska
ogranci grude i split

